

Pierwsze prace przy wytyczeniu fundamentów kościoła w Tarnawcach

Zgromadzony materiał na kościół w Tarnawcach - w tle nie istniejący dom Heleny Rybak ofiarodawczyni działki pod budowę

Jako proboszcz winicem szczególną uwagę poświęcić zaangażowaniu ludzi w "Komitetach Kościelnych" Na terenie gminy Krasieczyn działają trzy parafie w Krasieczynie, Olszanach i Pralkowcach. Obsługują one aż 12 kościołów. Parafia krasieczńska 5 kościołów, prócz miejscowego: w Korytnikach, Tarnawcach, Mielnowie i Cholowicach. Parafia Olszany, prócz parafialnego w Rokszycach, Brylińcach i Zalesiu, zaś parafia w Pralkowcach, prócz Pralkowiec, Kruhel Wielki, i leżący już na terenie gminy miejskiej Przemysł Kruhel Mały.

Przy każdym z tych kościołów istnieją "Komitety Kościelne". Dzięki zaangażowaniu ludzi w nich działających, w okresie powojennym stało się możliwe odzyskanie, odremontowanie, wybudowanie czy wyposażenie tych sakralnych, w większości pocerkiwnych obiektów w paramenty i szaty liturgiczne, których nie posiadały.

Zaden z tych kościołów - z wyjątkiem Pralkowiec - nie ma opracowanej własnej historii, nie mówiąc już o udokumentowaniu działalności Komitetów. Jeśli opracowanie historii należy odłożyć na czas późniejszy - byłoby to wdzięczne pole pracy dla młodzieży duchownej, kleryków szukających tematów do swoich prac magisterskich, - działalności Komitetów pragnę poświęcić nieco miejsca. Zastrzegam, brak czasu i przygotowania fachowego zmusza mnie do zarysowania jedynie kilku "obrazków" nie zaś wyczerpania ciekawego tematu.

Działalność tych Komitetów obejmowała głównie trzy dziedziny:

Budownictwo nowych Kościołów w Tarnawcach i Zalesiu oraz plebanii w Olszanach i Pralkowcach,

Remonty dotychczasowych cerkwi z przystosowaniem do potrzeb liturgii łacińskiej

Oraz pomoc w remoncie i funkcjonowaniu Domu Rekolekcyjnego w Krasieczynie

Budownictwo kościelne

"Kronika Diecezji Przemyskiej" w numerze poświęconym 25-letniej posłudze Biskupa Ignacego Tokarczuka w diecezji przemyskiej wymienia kościoły i kaplice wybudowane, odzyskane, rozbudowane i odremontowane od roku 1964, Wśród wymienionych znajduje się kilka z naszego terenu.¹

¹W "Księdze Jubileuszowej" wydanej też z tej okazji wśród 421 wydudowanych kościołów znajduje się 2 z naszego terenu: Tarnawce i Zalesie.

Wierni zgromadzeni na placu budowy kościoła

Wierni podczas Mszy św. odprawianej na placu budowy w Tarnawcach

Ten znany w Polsce "fenomen przemyski" realizowany był o ogromnej mierze przez ludzi świeckich. Zawiązywały się Komitety budowy, wierni sami zajmowali się gromadzeniem funduszy i materiałów, nie rzadko sami angażowali architektów i budowlanych, często ponosili konsekwencje administracyjne, nawet sądowe, za budowanie bez odpowiednich zezwoleń, albo wbrew wyraźnym zakazom władz państwowych.

W diecezji budowa nowego kościoła łączyła się zwykle z założeniem nowej parafii, a to pociągało za sobą konieczność budowy plebanii. Taka sytuacja miała miejsce na naszym terenie w Pralkowcach i w Olszanach, Obydwie parafie powstały w roku 1969.

Jak to wyglądało w szczegółach na naszym terenie?

W latach powojennych w parafiach leżących na terenie Gminy Krasieczyn wybudowano od podstaw: dwa kościoły w Tarnawcach parafia Krasieczyn, oraz w Zalesiu parafia Olszan, oraz dwa domy parafialne: w Pralkowcach okazała plebania, która służy obecnie jako Rodzinny Dom Dziecka dla 30 chłopców, i w Olszanach.

Dla kultu religijnego odzyskano dwie byłe cerkwie, którym groziła zagłada w Korytnikach i Cholowicach w parafii Krasieczyn, zaś pozostałe kościoły w Krasieczynie, Olszanach, Pralkowcach, Brylincach Mielnowie i Wielkim Kruhelu poddano gruntownym remontom².

Ponieważ budowa i remonty przekraczały możliwości finansowe parafii organizowano różne formy zbiorok pieniędzy. O wielu z nich jest mowa w innym miejscu (dożynki, kiermasze), tu wyliczę: niektóre akcje kopertowe w parafii krasieczynskiej, (bo tylko w tym wypadku dysponują odpowiednimi dokumentami.) oraz wyjazdy z kazaniem do niektórych zaprzyjazznionych parafii.³

*W innych parafiach nie miałem możliwości, ani nie sta-
ralem, dotrzeć do wszystkich dokumentów i do wszystkich zaangażowanych
w to ludzi. Dlatego niektórym kościołom poświęcam nieproporcjonalnie
dużo miejsca. (Krasieczyn, Tarnawce, Cholowice) z uszczerbkiem dla*

² Cerkwie nie przejęte przez parafie rzym-kat uległy za zniszczeniu. Miało to miejsce w Sliwnicy, Tarnawcach, Krasicach, Zabytkowa XVII cerkiew w Kruhelu Wielkim odremontowały władze państwowe i wojewódzkie.

³ Aby zachęcić ludzi do ofiarności obiecalem, że tyle pieniędzy ile na budowę złoży mieszkaniec, postaram się uzyskać z innych parafii. Wspólnie z ks. Edwardem Banasiem proboszczem z Olszan w latach 1976 - 1983 zbieraliśmy tace w: Buszkowicach (18.07.1976) Krośnie-Polance (21. 08. 1977), Rzeszowie (15.10. 1978), Malawie (13.05.1989), Straszynku (17.12.1988), Sanoku (Najśw. Serca PJ - 24.06 1978), Budach Łańcuckich (1.07.1979) Stalowej Woli (16.09. 1988) Czudecu (23.09. 1988), Lutoryzu (28.08.1988), Jachimierzu, Kormanicach, Pralkowcach,Przemysłu- Katedrze, Wólce Pelkińskiej (brak dat) Siennowie 5.4.1982 i Biznem 25.7. 1982. Ofiary te pokryły kilka procent wydatków obu parafii.